UUTISET

Suomessa säätiöt ovat joutuneet ottamaan lisävastuuta, kun kunnat ja valtio säästävät. **ASIAMIES STIG-OLOF LINDHOLM, JAALAN, ELIMÄEN JA VALKEALAN KEHITTÄMISSÄÄTIÖ**

Omaisuutta siirretään turvaan säätiöön kuntaliitoksen alla

Moni pieni kunta on siirtänyt omaisuuttaan säätiöön ennen kuntaliitosta. Heinävedellä perussuomalaiset esittävät kunnan metsäomaisuuden säätiöittämistä.

Pienet kunnat ovat innostuneet omaisuutensa säätiöittämisestä. Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukuntaan on tullut viime aikoina paljon kysymyksiä asiasta.

Taustalla on pelko kunnan varojen valumisesta keskuskuntaan kuntaliitoksissa.

Suomessa kymmenkunta entistä tai nykyistä kuntaa on siirtänyt säätiöön omaisuuttaan: rahaa, osakkeita, kiinteistöjä.

Asia on ollut esillä muuallakin. Rautjärvi on selvitellyt omaisuutensa säätiöittämistä, mutta asiaa ei ole viety käytäntöön. Tilanne on sama Enonkoskella ja Valtimolla.

Heinävedellä perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti syyskuussa valtuustoaloitteen kunnan metsäomaisuuden säätiöittämistä. Noin 2 800 hehtaarin metsäomaisuus käytettäisiin heinäveteläisten hyvinvoinnin edistämiseen mahdollisen kuntaliitoksen jälkeen.

”Olisi kohtuullista, että kerrytetty omaisuus jäisi tälle alueelle käyttötarkoitukseen”, sanoo perussuomalaisten kunnanvaltuutettu **Martti A. Räsänen**.

Pois valtuuston budjettivallasta

Säätiö saisi Räsäsen mukaan vuosittain 250 000–300 000 euron tulot hakkuusuunnitelman seuraamisesta. Siitä jaettaisiin kaikki, mitä ei käytetä metsänhoitoon.

Myös Sysmässä on selvitelty metsän ja maaomaisuuden siirtämistä säätiön nimiin. Se etenee: seuraavaksi siirrytään tasearvoltaan 700 000 euron kiinteistömassan tarkasteluun. Päätöksiä on tarkoitus tehdä pian.

”Säätiön perustaminen on tarpeen riippumatta siitä, tuleeko kuntaliitosta”, sanoo Sysmän kunnanjohtaja **Marketta Kitkiöjoki**.

Myös Miehikkälässä säätiö perustettiin, vaikka kuntaliitosta ei tullutkaan.

Omaisuuden siirtäminen säätiöön tarkoittaa, että varat siirtyvät kunnan budjetin ja valtuuston budjettivallan ulkopuolelle. Kitkiöjoen mukaan asiasta tulee keskustella ja säännöt laatia niin, että säätiön hallinto saadaan vastaamaan paikallisten näkemyksiä.

Samalla viivalle liitosneuvotteluihin

Säätiöiden tarkoituksena on yleensä edistää entisen kunnan asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa kuntaliitoksen jälkeen.

Laki ei kiellä kunnan omaisuuden siirtämistä säätiöön. Mutta onko oikein, että aiemmin julkisen omaisuuden tuotto hyödyttää kuntaliitoksen jälkeen vain osaa uuden kunnan asukkaista?

Esimerkiksi Jaalan kotiseutusäätiötä eivät kaikki aluksi hyväksyneet. Jaala liittyi Kouvolaan, mutta säätiön omaisuus on vain Jaalan omaan käyttöön, kertoo apurahasäätiön hallituksen puheenjohtaja **Pirjo Matikainen**.

”Jos kuntaliitokset tehdään vapaaehtoispohjalta, lähtökohtana on, että varallisuus ja velat hyödyttävät koko uutta kuntaa. Jos kyseessä on pakkoliitos, jota kuntalaiset vastustavat, omaisuuden suojaaminen on poliittisesti ymmärrettävämpää, jos kunnilla isoja varallisuuseroja. On syytä keskustella, onko se oikein”, pohtii asiamies **Kai Kilpinen** Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnasta.

”Kunta on säästänyt rahaa. Omaisuusmassan ansiosta olemme samalla viivalla muiden kanssa kuntaliitosneuvotteluissa”, sanoo Vesannon kehittämissäätiön hallituksen puheenjohtaja **Markku Forss**.

Hallituksessa voi istua eliniän

Entä kuka käyttää kuntien säätiöissä valtaa? Usein poliitikot.

Räsäsen mukaan Heinäveden mahdollisen metsäsäätiön hallitukseen olisi saatava edustus jokaisesta valtuustoryhmästä.

Matikainen kertoo, että Jaalan kunnan entinen kunnanhallitus jatkaa samalla joukolla kotiseutusäätiön hallituksessa. Savonrannalla säätiön hallituksessa toimivat lähes samat henkilöt kuin Savonrannan kunnan viimeisessä valtuustossa.

Jaalan, Elimäen ja Valkealan kehittämissäätiön hallituksen jäsenet puolestaan nimittää Kouvolan kaupunginhallitus.

”Säätiö tekee itsenäisesti ratkaisunsa pääoman käyttöön ja apurahoihin liittyen”, kertoo asiamies **Stig-Olof Lindholm**.

Säätiön hallituksen jäsenten toimikausi määritellään säätiön säännöissä. Se voi olla vaikka elinikäinen. Neuvottelukunta kuitenkin suosittelee toimikauteen rajoituksia.

Tuoton saamisessa voi kestää

Lindholmin mukaan vie aina oman aikansa, että säätiön pääoma saadaan tuottamaan.

Rovaniemen kylien kehittämissäätiö on jäänyt sijoitustoiminnassa joinain vuosina miinukselle. ”Kokonaisuus on reilusti plussalla”, sanoo asiamies **Heli Välikangas**.

Säätiö jakaa lisäpottia Rovaniemen kaupungin eri organisaatioille, jotka käytännössä jakavat sen kentälle säätiön sääntöjen mukaan.

PAULA LIESMÄKI

JAAKKO KILPIÄINEN

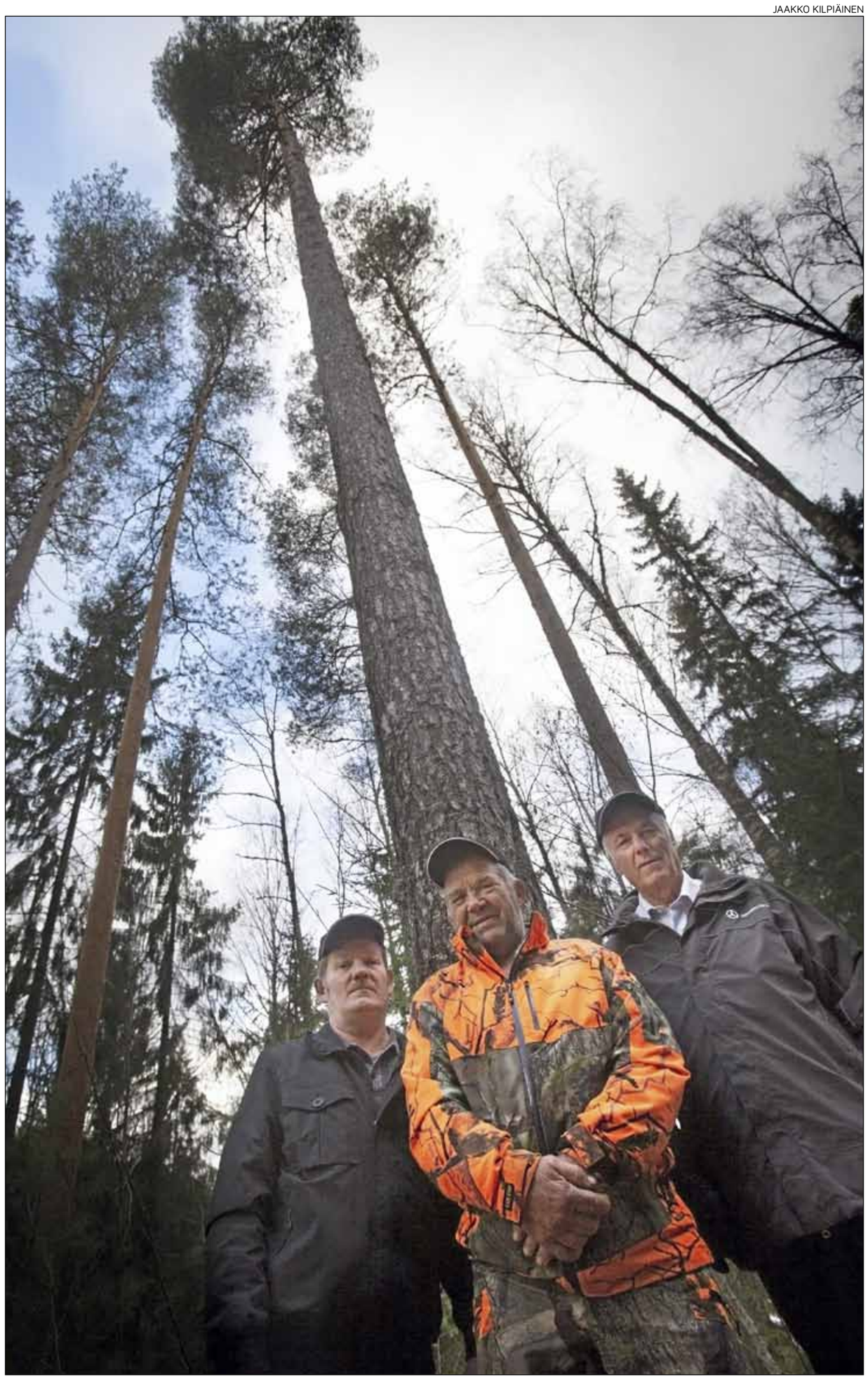

3 700 asukkaan Heinävesi yhdistyy luultavasti lähitulevaisuudessa joko Varkauden ympärille rakentuvan Keski-Savon tai Joensuun kanssa. Perussuomalaisten valtuustoryhmä Aki Tuovinen (vas.), Mauno Räsänen ja Martti A. Räsänen ehdottavat kuntaan metsäsäätiötä, johon siirrettäisiin kunnan noin 2 800 hehtaarin metsäomaisuus.

» Säätiö tekee itsenäisesti ratkaisunsa pääoman käyttöön ja apurahoihin liittyen.«

STIG-OLOF LINDHOLM

SÄÄTIÖITÄ

Kymmenien miljoonien omaisuus vanhojen kuntalaisten käytössä

Rovaniemen maalaiskunnan perustamalla Rovaniemen kylien kehittämissäätiöllä on pääomia nyt 14,5 miljoonaa euroa. Vuosittain jaetaan sijoitusten tuotto, noin 360 000 euroa.

Jaalan, Elimäen ja Valkealan kehittämissäätiö jakaa kuuden miljoonan euron pääoman tuotoistaan vuosittain 150 000–200 000 euroa apurahoja.

Jaalan kotiseutusäätiön pääoma, 5,2 miljoonaa euroa, saatiin Suur-Savon Sähkön osakkeiden myynnistä, lisäksi metsää 40 hehtaaria. Apurahasäätiö jakaa tuotosta vuosittain puolet eli 100 000–130 000 euroa.

Vesannon kehittämissäätiöllä on rahavaroja 540 000 euroa ja metsäomaisuutta noin 300 hehtaaria. Säätiö jakaa vuosittain tarvittavan määrän. Se voi jakaa avustuksia tuottoa enemmän.

Miehikkälän kehittämissäätiöllä on rahavaroja 400 000 euroa ja metsätiloja 244 hehtaaria. Säätiö jakaa vuosittain avustuksia omaisuuden tuotosta riippuen noin 10 000–20 000 euroa.

Savonrannan kehittämissäätiöllä on nettovarallisuutta 500 000 euroa. Maaomaisuutta, kaksi leirialuetta, museovoimalaitos, kaksi museomyllyä. Avustuksia jaetaan 5 000–10 000 euroa vuodessa.

Kerimäen Pääkanta-säätiöllä on pääomaa 50 000 euroa, Pääkannan niemi rakennuksineen ja 170 hehtaaria metsää, soranottopaikka. Avustuksia jaetaan tapauskohtaisesti.

Verottaja ei ole määritellyt yleishyödyllisyyden rajaa

Säätiöt voivat jakaa rahaa esimerkiksi paikallisille yhdistyksille ja yrityksille. Säätiöön voidaan myös kerätä yleisöltä tukea.

Nykyään perustettavalla säätiöllä tulee olla 25 000 euroa pääomaa.

Säätiölain uudistuksessa ehdotetaan, että uuden säätiön tulee esittää suunnitelma kolmen ensimmäisen vuoden rahoituksesta. Voi olla, että eurorajaan palataan, arvioi asiamies **Kai Kilpinen** Säätiöiden ja rahastojen neuvottelukunnasta.

Aivan pienillä varoilla ei säätiötä kannata lähteä perustamaan.

Säätiön hallinnosta tulee pakollisia kuluja, joita esimerkiksi yhdistyksellä ei ole. Tilintarkastus on pakollinen, lisäksi ilmoitusmaksu Patentti- ja rekisterihallitukselle on sata euroa vuodessa. Tilalle saattaa tulla jo ensi vuoden alusta säätiön valvontamaksu, suuruudeltaan 120–500 euroa säätiön tasearvon mukaan.

Säätiön tulee käyttää vuosittain tarpeeksi varojaan, jotta sen asema säilyy verottajan silmissä yleishyödyllisenä. Rajoja ei ole määrätty, mutta korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan 20 prosenttia vuotuisesta tuotosta ei riitä yleishyödyllisen yhteisön aseman säilyttämiseen.

Kilpisen oman näkemyksen mukaan juoksevasta tuotosta, kuten osingoista, koroista ja vuokratuloista 70–80 prosenttia pitäisi jakaa. Vaihtoehtoisesti jakoon tulisi laittaa omaisuuden käyvästä arvosta 3,5–4 prosentin osuus.

”Suomessa säätiöt ovat joutuneet ottamaan lisävastuuta, kun kunnat ja valtio säästävät”, Jaalan, Elimäen ja Valkealan kehittämissäätiön asiamies **Stig-Olof Lindholm** pohtii.

”Huonoina aikoina apurahahakemukset lisääntyvät. Olisi hyvä jos säätiöt toimisivat kontrasyklisesti eli jakaisivat huonoina aikoina enemmän”, sanoo Kilpinen.

PAULA LIESMÄKI

Opiskelijoiden säätiöriita jatkuu

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan ja Helsingin kauppatieteiden ylioppilaiden säätiön omaisuuskiistaa aletaan puida käräjäoikeudessa ensi vuoden helmikuussa.

Kiista alkoi vuonna 2010, kun Kauppakorkeakoulun, Teknillisen korkeakoulun ja Taideteollisen korkeakoulun ylioppilaskunnat yhdistyivät Aalto-yliopiston ylioppilaskunnaksi.

Yhdistymisen yhteydessä selvisi, että Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta on siirtänyt 73 miljoonan euron omaisuudestaan yli 42 miljoonaa euroa KY-säätiöön.

Siirto on todettu lailliseksi useissa oikeusasteissa.

Kiista kuitenkin jatkuu, sillä Aalto-yliopiston ylioppilaskunta haluaa selvittää, oliko oikein siirtää rahat uuden yhteisen ylioppilaskunnan ulottumattomiin.

Sen mukaan uutta ylioppilaskuntaa suunniteltiin olettaen, että kaikki siirtävät omaisuutensa yhteiseen kassaan.

PAULA LIESMÄKI

Sanoma saneeraa valtavan tappion jälkeen

Mediakonserni Sanoman tulos ennen veroja romahti 255 miljoonaa euroa tappiolle heinä–syyskuussa. Liikevaihto oli 568 miljoonaa euroa. Vuosi sitten yhtiö oli 49 miljoonaa euroa voitolla.

Sanoman jättitappiota selittää noin 270 miljoonan euron arvon alentuminen Hollannin toiminnoissa.

Sanoma aloittaa Suomessa yt-neuvottelut Helsingin Sanomissa, Metro-lehdessä ja Nelosen uutisissa. Vähennystarpeeksi arvioidaan enintään 70 työsuhdetta.

Hollannissa Sanoma aikoo karsia 32 aikakauslehteä. Vaarassa on 500 työpaikkaa.

Lisäksi Sanoma arvioi Venäjän, keskisen Itä-Euroopan ja Belgian mediatoimintojen asemaa.

Toimitusjohtaja **Harri-Pekka Kaukonen** kertoo, että Sanoma keskittyy oppimateriaaleihin sekä monikanavaisiin kuluttajamedioihin Suomessa ja Hollannissa.

Helsingin Sanomien vastaava päätoimittaja **Kaius Niemi** sanoo tiedotteessa, että uudistuminen on välttämätöntä. Toiminta pitää säilyttää taloudellisesti kannatettavana.

”Se on riippumattoman journalismin perusedellytys”, Niemi sanoo.

Helsingin Sanomien pääluottamusmies **Jussi Ahlroth** luonnehtii päivää mustaksi HS:n historiassa.

Sanoma suunnittelee muitakin isoja muutoksia. Toimitusjohtaja Kaukonen kertoo, että kiinteistöt Helsingin keskustan Sanomatalo mukaan lukien ovat myynnissä. Sanoma aikoo jäädä taloon vuokralle.

Nykymuotoisia Nelosen tv-uutisia uhkaa lakkautus. Yhtiö suunnittelee tilalle uutta, nettivetoista uutiskonseptia.

Sanoma on Suomen Tietotoimiston suurin omistaja.

Säästöjä myös muissa lehtitaloissa

Pohjois-Savossa ilmestyvä Warkauden Lehti muuttuu ensi vuoden alussa viisipäiväiseksi. Lehden mukaan nykyisestä kuudesta ilmestymispäivästä putoaa perjantai pois.

Lehdestä on irtisanottu yt-neuvottelujen päätyttyä kaksi työntekijää. Erilaisilla säästöillä vähennetään noin kuusi henkilötyövuotta.

Myös Iisalmen Sanomat on saanut yt-neuvottelunsa päätökseen. Lehti kertoo säilyvänsä seitsemänpäiväisenä, eikä ketään irtisanottu. Säästöjä saadaan muun muassa vapaaehtoisilla eläkeputkeen siirtymisillä sekä toimitusorganisaatiota muuttamalla.

Molemmat lehdet kuuluvat Keskisuomalainen-konserniin.

Viisipäiväiseksi muuttumisesta kertoi viimeksi Kemissä ilmestyvä Pohjolan Sanomat. Lehteä julkaiseva Alma Media ilmoitti asiasta maanantaina.

MT–STT

Postin määrä puolittuu lähivuosina

Itellan työt vaihtuvat verkko-ostosten jakeluun

Sähköinen viestintä on tuonut postialalle historian rajuimman murroksen. Sähköistyminen ja talouden taantuma pudottavat perinteisten kirjeiden ja lehtien jakelumäärät puoleen nykyisestä vuoteen 2020 mennessä, Itella arvioi.

Perinteisten kirjeiden jakelumäärä laski 5 prosenttia tammi–syyskuussa, kun sanomalehtien 6 ja aikakauslehtien 7 prosenttia.

Työt yhtiössä vähenevät ja muuttuvat verkko-ostosten jakeluun.

Itella hakee lisää kasvua ja kannattavuutta roimasti lisääntyvästä verkkokaupasta sekä Venäjän markkinoilta, yhtiö kertoi keskiviikkona julkistaessaan osavuosituloksen.

Palvelupisteitä lisää

”Postin palvelupisteiden määrää kasvatetaan 1 500:een vuoteen 2016 mennessä ja 1 700:ään vuoteen 2020 mennessä. Palvelua saa kaikkina viikonpäivinä”, Itellan toimitusjohtaja **Heikki Malinen** sanoo.

Perinteisen postityön määrä vähenee huomattavasti tulevina vuosina, mutta erityisesti palvelulogistiikassa yhtiö tarvitsee uusia osaavia työntekijöitä, Malinen arvioi.

Itellan lähivuosien tärkein tavoite on pitää kannattavuus hyvänä. Investointeja aiotaan tehdä kasvualueille ja rahoittaa postilaissa määritellyt yleispalveluvelvoitteet.

Itella muuttuu vuoteen 2020 mennessä kirje-, lehti- ja mainosjakelufirmasta verkkokaupan pakettivirtojen, varastoinnin ja tavarajakelujen hallintaan.

Kasvua Itella hakee kuluttajien verkkokaupasta, joka kasvattaa pakettien ja tavaroiden jakelua voimakkaasti.

”Venäjän verkkokauppa kasvaa kymmeniä prosentteja vuodessa. Aiomme kaksinkertaistaa liikevaihtomme Venäjällä vuoteen 2020 mennessä”, Malinen sanoo.

Itella-konsernin liikevaihto kasvoi heinä–syyskuussa 2,6 prosenttia ja oli 457 miljoonaa euroa.

Liiketulos ilman kertaluonteisia eriä heikkeni 3,7 miljoonaa euroa ja oli 8 miljoonaa eli 1,7 prosenttia liikevaihdosta.

JOUKO KYYTSÖNEN

Veteraanit saavat huonosti tietoa kuntoutuksesta

Rintamaveteraanit jäävät usein vaille tietoa kuntansa tarjoamista kuntoutus- ja palvelumahdollisuuksista. Tätä nykyä tiedot veteraaneista ovat vain rintamalisää maksavalla Kelalla.

Valtio maksaa kunnille määrärahaa veteraanien palveluihin ja kuntoutukseen. Etenkin suuret kunnat ovat palauttaneet rahoja valtiolle, koska kuntoutuskutsuja ei ole tietojen puuttuessa voitu lähettää suoraan.

Sosiaali- ja terveysministeri **Paula Risikko** (kok.) kertoi tiistaina esittävänsä lain muuttamista niin, että Kela voisi antaa kullekin kunnalle tiedon kunnan alueella asuvista sotaveteraaneista. Risikon mielestä ”tietosuoja estää tarpeellisen tiedonkulun”.

Tietosuojavaltuutettu **Reijo Aarnio** ihmettelee tietosuojan syyttämistä. Asia oli hänen mukaansa esillä jo kymmenen vuotta sitten.

”Silloin ongelma tunnistettiin: kyse ei ole tietosuojasta, vaan Kelaa velvoittavasta salassapitosääntelystä, joka on eri asia kuin tietosuoja.”

Tietosuojavaltuutetun ohje oli vuonna 2000 Kelalle, ministeriölle ja asiasta kysyneille eduskuntaryhmien puheenjohtajille, että lakia voisi tältä osin muuttaa.

Nykyisin kunta lähettää pyynnön ja tiedotteen vaikkapa kuntoutuksesta Kelalle, joka poimii rekistereistään veteraanien yhteystiedot ja lähettää heille kunnan tiedotteen.

Sotaveteraaniliiton toiminnanjohtaja **Markku Sepän** mielestä lainmuutos antaisi kunnille mahdollisuuden tarjota kuntoutusta ja palveluja suoraan veteraaneille.

”Lainmuutoksen jälkeen kunta voisi myös muuttaa kankean hakumenettelyn aktiiviseksi tarjonnaksi”, Seppä arvioi.

Veteraanit saisivat näin paremmin sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita, mikä auttaisi heitä asumaan pidempään omissa kodeissaan.

Sosiaali- ja terveysministeriön mukaan lainmuutoksen mahdollisuutta selvitellään parhaillaan.

MT–STT